

Predgovor

Sanela Hudovernik

*Univerza na Primorskem,
Pedagoška fakulteta
sanela.hudovernik@pef.upr.si*

Nastja Cotič

*Univerza na Primorskem,
Pedagoška fakulteta
nastja.cotic@pef.upr.si*

Jurka Lepičnik Vodopivec

*Univerza na Primorskem,
Pedagoška fakulteta
jurka.lepicnik@pef.upr.si*

Petra Dolenc

*Univerza na Primorskem,
Pedagoška fakulteta
petra.dolenc@pef.upr.si*

Karmen Drljić

*Univerza na Primorskem,
Pedagoška fakulteta
karmen.drljic@pef.upr.si*

Nika Ferbežar

*Univerza na Primorskem,
Pedagoška fakulteta
nika.ferbezar@pef.upr.si*

Eda Birs

*Univerza na Primorskem,
Pedagoška fakulteta
eda.birsa@pef.upr.si*

Dejan Hozjan

*Univerza na Primorskem,
Pedagoška fakulteta
dejan.hozjan@pef.upr.si*

Maja Mezgec

*Univerza na Primorskem,
Pedagoška fakulteta
maja.mezgec@pef.upr.si*

Tina Štemberger

*Univerza na Primorskem,
Pedagoška fakulteta
tina.stemberger@upr.si*

© 2025 Sanela Hudovernik, Jurka Lepičnik Vodopivec, Karmen Drljić, Eda Birs, Maja Mezgec, Nastja Cotič, Petra Dolenc, Nika Ferbežar, Dejan Hozjan in Tina Štemberger
<https://doi.org/10.26493/978-961-293-540-5.0>

Vseživljenjsko učenje je eno temeljnih vodil trajnostne družbe, ki si prizadeva za odgovorno, pravično in vključujočo skupnost. Ob hitrih družbenih, kulturnih in tehnoloških spremembah se pojavlja vprašanje, kako posamezniku omogočiti, da razvija kompetence, ki mu bodo omogočile aktivno delovanje v skupnosti.

Pedagogika kot znanstvena veda vstopa v dialog z drugimi disciplinami in odpira razprave o smotrih, načelih ter inovativnih pristopih v vzgoji in izobraževanju, ki jih zahteva sodobna družba. Raziskovalni program P5-0444 Vseživljenjsko učenje za trajnostno družbo prihodnosti se posveča prav

tem vprašanjem. Program temelji na celostnem razumevanju učenja ter razvijanju pedagoških pristopov, ki krepijo znanje, spretnosti in vrednote za zagotavljanje dobrobiti družbe. V pričujoči strokovni monografiji, ki je nastala ob podpori raziskovalne programske skupine, odpiramo prostor za razpravo o vlogi pedagogike v sodobni družbi in predstavljamo vpogled v prakse, ki gradijo temelje trajnostnega razvoja.

Prispevki, zbrani v monografiji, skupaj ponujajo celosten pogled na izzive ter priložnosti v vzgoji in izobraževanju. V prvem prispevku so v ospredju vrednote v šolskem prostoru, ki predstavljajo temelj za oblikovanje vključujočega in trajnostno naravnane učnega okolja. Avtorici z razvojem didaktičnega gradiva prikažeta, kako je mogoče že v zgodnjem obdobju spodbujati vedenja, ki prispevajo k sooblikovanju kulture skupnosti.

Na to razpravo se navezuje prispevek, ki primerja izobraževanje učiteljic v Sloveniji in na Švedskem. Primerjalna analiza razkrije, kako različni institucionalni okviri in ideološka ozadja oblikujejo pristope k vseživljenjskemu učenju ter profesionalnemu razvoju učiteljic, pri čemer izstopa vprašanje avtonomije in dostopnosti nadaljnjega strokovnega izobraževanja.

Drugi sklop prispevkov izpostavlja pomen izkustvenega in motivacijskega pristopa k učenju. Prispevek o poučevanju nemščine pokaže, kako lahko kulturna izmenjava in mednarodno sodelovanje učence spodbujata k dolgoročnemu učenju tujih jezikov. Podobno prispevek o uporabi didaktičnih iger pri pouku slovenščine razkriva, kako igrivost in ustvarjalnost krepija bralno zmožnost ter motivacijo učencev, kar predstavlja enega ključnih temeljev trajnostne pismenosti.

Tu je tudi niz prispevkov, ki povezujejo računalništvo, informatiko in trajnostno učenje. V ospredju so projekti, ki uvajajo inovativne didaktične pristope: od medpredmetnega povezovanja v okviru projekta B-RIN preko primerov dobre prakse z računalniškim mišljenjem v tretjem, četrtem in petem razredu do razvijanja računalniškega mišljenja brez uporabe računalnikov v predšolskem obdobju. Skupni imenovalec teh prispevkov je prizadevanje, da digitalne in logične spretnosti postanejo naravni del izobraževalnega procesa ter ključna podpora razvoju kompetenc 21. stoletja.

Tudi prispevek o uporabi digitalnih orodij pri pouku matematike poudari pomen premišljene integracije sodobnih tehnologij v učni proces, pri čemer rezultati raziskave odkrivajo prednosti in omejitve trenutne prakse v slovenskih šolah. Še korak naprej gre razprava o uporabi generativne umetne inteligence pri oblikovanju matematičnih besedilnih nalog, ki odpira vprašanja kakovosti, smiselnosti in etičnih vidikov uvajanja novih tehnologij v izobraževanje.

Monografijo zaokroža prispevek o inovativni metodi škatle pobega, ki na izviren način združuje problemsko in izkustveno učenje. Ta pristop učencem omogoča sodelovalno reševanje izzivov, ob tem pa spodbuja razvoj znanja, trajnostnih vrednot ter ustvarjalnega mišljenja v interdisciplinarnem učnem okolju.

Prispevki, zbrani v tej monografiji, ne prinašajo le bogatega pregleda razprav in raziskav, temveč ponujajo tudi konkretne didaktične pristope in inovativne prakse, ki lahko pomembno prispevajo k razvoju trajnostne družbe prihodnosti. Verjamemo, da bo publikacija dragocen vir tako za raziskovalce in pedagoške delavce kot tudi za vse, ki se ukvarjajo z vprašanji vzgoje, izobraževanja in vseživljenjskega učenja.